

OPETTAJANKOULUTUKSEN NEUVOTTELUKUNTA ESITYSLISTA

Neuvottelukunnan kokous 1/2013

Keskiviikko 17.4.2013 klo 10–12
Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 33, Runeberg sali

Läsnä:

Jyrki Kalliokoski, professori, humanistinen tiedekunta, puheenjohtaja

Heidi Backman, sivistystoimenjohtaja

Niclas Grönholm, linjanjohtaja, ruotsinkielinen koulutus

Riitta Jyrhämä, varajohtaja, opettajankoulutuslaitos

Minna Karvonen, kasvatust. yo.

Riitta Sarras, erityisasiantuntija, OAJ

Jari Lavonen, laitosjohtaja, opettajankoulutuslaitos

Susanna Lehti, OTK, Vanhempainliitto

Juha Oikkonen, professori, matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta

Anneli Rautiainen, opetusneuvos, Opetushallitus

Heidi-Maria Reponen, HuK

Jouko Rikkinen, professori, bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta

Hanna-Maija Ketola, tiedesihteeri, teologinen tiedekunta

Tea Seppälä, koulutuspäällikkö, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia

Mirva Alakoskela, suunnittelija, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia

Kaisu Toivonen, opetustoimen johtaja, Espoon kaupunki

Vesa Vihervä, rehtori, Mäkelänrinteen lukio

Olli Hallamaa, koordinaattori, opettajankoulutuslaitos, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 10.05 ja toivotti uuden neuvottelukunnan jäsenet tervetulleiksi työhön, jonka tavoitteena on tukea yliopiston strategian toteuttamista opettajankoulutuksessa.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3. Järjestäytyminen

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Jyrki Kalliokoski ja sihteerinä opettajankoulutuslaitoksen tutkimus ja jatkokoulutuskoordinaattori.

Valittiin yksimieleisesti neuvottelukunnan varapuheenjohtajaksi professori Jari Lavonen.

Päätettiin, että pöytäkirjan luonnos lähetetään jäsenille sähköpostitse kokouksen jälkeen. Jäsenet voivat tehdä luonnokseen muutosehdotuksensa ja korjattu pöytäkirja hyväksytään neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa.

4. Neuvottelukunnan tehtävät

Helsingin yliopiston rehtori on 4.3.2013 asettanut opettajankoulutuksen neuvottelukunnan toimikaudelle 2013–2016. Rehtorin päätöksessä neuvottelukunnan tehtävä on määritelty seuraavasti: Opettajankoulutuksen neuvottelukunta edistää yliopiston ja sen sidosryhmien välistä yhteistyötä. Samalla neuvottelukunta toimii tiedekuntien välisen yhteistyön foorumina. Neuvottelukunta nimetään yliopiston strategiakaudeksi ja sen yhtenä tehtävänä on edistää yliopiston strategisten tavoitteiden toteutumista opettajankoulutuksen alueella.

Yliopiston strategia on luettavissa osoitteesta:

<http://www.helsinki.fi/strategia/index.html>.

Puheenjohtaja totesi, että yliopiston strategia kaudelle 2013–2016 on aikaisempaa suppeampi. Toisin kuin edellisessä, opettajankoulutusta ei uudessa strategiassa mainita.

Jari Lavonen sanoi, että strategiassa on painotettu metropolialueen yhteistyön kehittämistä. Neuvottelukunta tehtävänä on toteuttaa tätä tavoitetta opettajankoulutuksessa.

Neuvottelukunta keskusteli teemoista, joita tulevassa työskentelyssä voitaisiin käsitellä. Keskustelussa nousi esiin seuraavia keskeisiä aiheita:

Neuvottelukunnan kokouksissa voidaan tutustua yliopiston antamaan opettajankoulutukseen. Jari Lavosta pyydettiin esittämään yleiskatsaus yliopiston tarjoamaan opettajankoulutukseen. Seuraavissa kokouksissa voisivat vuorollaan olla esillä opettajankoulutuslaitoksen eri koulutukset ja kunkin ainetiedekunnan antama opettajankoulutus. Ainetiedekuntien esittelyt voitaisiin toteuttaa yhteistyössä OKL:n vastaavan ainedidaktiikan ryhmän kanssa.

Käynnissä oleva opetussuunnitelmatyön seuraaminen on tärkeä teema. Neuvottelukunnassa voitaisiin pohtia muun muassa sitä, minkälaista on tulevaisuuden pedagoginen osaaminen ja miten uudistuvan OPS:in edellyttämä koulun toimintakulttuurin muutos otetaan huomioon opettajankoulutuksessa. Opetussuunnitelmatyön seuraaminen on tärkeää sekä OKL:lle että ainetiedekunnille. Opettajankoulutuksessa on myös tärkeä olla perillä siitä, minkälaiseen maailmaan opiskelijat menevät työhön.

Ylioppilastutkinnon muuttuminen sekä arvioinnin merkitys oppimistulosten kannalta nousivat esiin keskustelussa. Opetushallituksessa on havaittu huolestuttavaa laskua oppimistuloksissa. Keskustelussa nousi esiin huoli siitä, että suunnitteilla oleva ylioppilastutkinnon uudistus ei nouse koulun käytänteistä, vaan pakottaa koulut orientoitumaan uuteen kokeeseen. Ylioppilaskirjoitusten muuttuminen sähköisiksi lisää tieto- ja viestintätekniiikan merkitystä kouluissa. Kansainvälisissä vertailuissa Suomi ei ole menestynyt hyvin TVT-taidoissa tai sen käytön määrässä. TVT:n käytön lisääminen ei ole ongelmatonta. Esimerkiksi Hollannissa TVT:n käyttöä on lisätty merkittävästi, mutta samalla oppimistulokset ovat huonontuneet. Negatiivinen korrelaatio on seurausta siitä, että tietokoneita on käytetty korvaamaan opetusta. TVT:n laaja-alainen käyttö on opettajankoulutukselle tärkeä haaste. Kouluissa opiskelijoita on totutettu TVT:n käyttöön järjestämällä muun muassa verkkokursseja. Opiskelussa välineiden tulisi olla luonnollinen osa tekemistä. Myös kouluissa TVT:n käyttö on haasteellista, erityisesti suurissa kouluissa laitteistojen pelkästään ylläpito vaatii paljon työtä.

Opettajan työssä tarvittavat valmiudet nousivat myös keskustelussa esiin. Opettajat ovat pedagogisesti päteviä, mutta esimerkiksi lisääntyvä ryhmäopetus edellyttää uusia valmiuksia. Opettajankoulutuksessa haasteen on muun muassa, kuinka vuorovaikutustaitojen kehittäminen voidaan ottaa osaksi opintoja. Työelämässä aloittavien opettajien tukeminen on tärkeä aihe. Induktiovaiheen mentorointihankkeilla pyritään parantamaan nuorten opettajien ammatillisen identiteetin kehittymistä ja parantamaan työssä tarvittavia valmiuksia.

Oppilaiden syrjäytymisen todettiin olevan tärkeä teema. Kysyttiin, mitkä ovat varhaiskasvatuksen ja koulun valmiudet tehdä yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa? Syrjäytymisen tematiikkaan liittyy myös pedagogisen osaamisen merkitys oppilaiden ongelmien ratkaisemisessa. Oppilailla tulisi olla tasavertaiset oikeudet hyvään koulutukseen, mutta nykykoulussa tämä tavoite ei kaikin osin toteudu. Koulun keinot sitouttaa opiskelijat koulutyöhön ja mahdollisuudet ohjata heitä valitsemaan järkevän aineyhdistelmän nousivat keskustelussa esiin.

Keskustelussa nousi esiin myös huoli siitä, että oppiaineiden opintosuunnitelmillä ei ole keskinäisiä liittymäkohtia. Kysyttiin myös, olisiko mahdollista toteuttaa kursseja, jotka ylittävät oppiainerajat. Opettajankoulutuslaitoksella on pyritty lisäämään opetusta, joka on kaikille laitoksen koulutuksille yhteistä; eri oppiaineille yhteisiä teemoja kuten oppilaiden kohtaaminen ja pedagoginen osaaminen käsitellään koulutuksille yhteisillä opintojaksoilla. Eri oppiaineiden välisen yhteistyötä on syytä lisätä, mutta samalla on myös pidettävä huolta riittävästä aineenhallinnasta.

Muita esiin nousseita aiheita olivat varhaiskasvatus, aikuis- ja täydennyskoulutus, koulutusvienti, ja koulutusvienti, yhtenäinen peruskoulu sekä kampuslukio.

5. Mahdolliset työryhmät

Todettiin, että aineenopettajakoulutukseen paneutuva työryhmä on tarpeellinen.

Kenttäkouluverkoston kehittämissryhmän viimeisessä kokouksessa oli katsottu työryhmää tarvittavan myös neuvottelukunnan seuraavalla toimikaudella.

Kenttäkouluverkoston kehittäminen ja laajentaminen on ajankohtaisia ja harjoittelun järjestämiseen liittyy runsaasti haasteita. Tämän vuoksi myös kenttäkouluverkoston toimintaa kehittävää työryhmää tarvitaan.

Päätettiin ryhtyä etsimään työryhmille puheenjohtajia.

Sovittiin, että muita työryhmiä voidaan perustaa tarpeen mukaan myöhemmin, kun selviää, minkälaiseksi neuvottelukunnan toiminta muotoutuu.

6. Neuvottelukunnan toiminnan suunnittelu

Neuvottelukunta on kokoontunut 3–4 kertaa vuodessa. Seuraava kokous pidetään loppukesästä ennen yliopiston lukuvuoden alkua. Jari Lavoselta pyydettiin kokoukseen yliopiston opettajankoulutuksen esittely.

7. Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraavan kokouksen ajankohdasta järjestetään Doodle -kysely.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 11.55.